
THE WORLD OF SHABBAT: SUBJECTIVE OR OBJECTIVE

OCTOBER 30, 2022
YU TORAH MITZION KOLLEL
פי לך לך תשפ"ג

(1) RIF, BAVA KAMA

נבוקי

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

כה יוסף

קץ משפט

א מה שכן טען:
ב מי שירי המלכות סוף
ג מי שירי המלכות סוף
ד מי שירי המלכות סוף
ה מי שירי המלכות סוף
ו מי שירי המלכות סוף
ז מי שירי המלכות סוף
ח מי שירי המלכות סוף
ט מי שירי המלכות סוף
י מי שירי המלכות סוף
יא מי שירי המלכות סוף
יב מי שירי המלכות סוף
יג מי שירי המלכות סוף
יד מי שירי המלכות סוף
טו מי שירי המלכות סוף
טז מי שירי המלכות סוף
יז מי שירי המלכות סוף
יח מי שירי המלכות סוף
יט מי שירי המלכות סוף
כ מי שירי המלכות סוף
כא מי שירי המלכות סוף
כב מי שירי המלכות סוף
כג מי שירי המלכות סוף
כד מי שירי המלכות סוף
כה מי שירי המלכות סוף
כו מי שירי המלכות סוף
כז מי שירי המלכות סוף
כח מי שירי המלכות סוף
כט מי שירי המלכות סוף
ל מי שירי המלכות סוף
לא מי שירי המלכות סוף
לב מי שירי המלכות סוף
לג מי שירי המלכות סוף
לד מי שירי המלכות סוף
לה מי שירי המלכות סוף
לו מי שירי המלכות סוף
לז מי שירי המלכות סוף
לח מי שירי המלכות סוף
לט מי שירי המלכות סוף
לך מי שירי המלכות סוף
לם מי שירי המלכות סוף
לנ מי שירי המלכות סוף
לו מי שירי המלכות סוף
לז מי שירי המלכות סוף
לח מי שירי המלכות סוף
לט מי שירי המלכות סוף
לך מי שירי המלכות סוף
לם מי שירי המלכות סוף
לנ מי שירי המלכות סוף

שלישי הגבורים

כ מי שירי המלכות סוף
כא מי שירי המלכות סוף
כב מי שירי המלכות סוף
כג מי שירי המלכות סוף
כד מי שירי המלכות סוף
כה מי שירי המלכות סוף
כו מי שירי המלכות סוף
כז מי שירי המלכות סוף
כח מי שירי המלכות סוף
כט מי שירי המלכות סוף
ל מי שירי המלכות סוף
לא מי שירי המלכות סוף
לב מי שירי המלכות סוף
לג מי שירי המלכות סוף
לד מי שירי המלכות סוף
לה מי שירי המלכות סוף
לו מי שירי המלכות סוף
לז מי שירי המלכות סוף
לח מי שירי המלכות סוף
לט מי שירי המלכות סוף
לך מי שירי המלכות סוף
לם מי שירי המלכות סוף
לנ מי שירי המלכות סוף

דודאי היכא ליתא למיטע משום מלוו ממוט משתיק
כי הכא דלמי"ג עלו מלוו משום הגדר המסקנת דלמאן
מיהו כשפלה מעמלה והיא יוכל לגדרה או לכנות ולהפסיק
ממי האש עלה מעכשיו בנאר השניה היא ככורה עלה נעל
[בב:] אמר רבא קרא ומתניא מסייע ליה
לרבי יוחנן קרא [דכתבי] [שמות בב, ה]
כי תצא אש [ומצאה קוצים] תצא
שמע מינה אש משום חציו מתניא
[דרחנא] פתח הכתוב [בב:] בנוקי ממוט
וסיים בנוקי גופו לומר לך אש משום
חציו אי הכי טמון באש [דרפמר רחמנא]
הכי משכחת לה [וכי] אלא מאן דאית
ליה משום חציו אית ליה [משום ממוט]
בגון שדהו לו לגרור ולא גרר דרתם
לענין גלוי שרורו הוא דלא מפה ליה באפיה
ובי מאחר דמאן דאית ליה משום חציו
אית ליה נמי משום ממוט מאי בנייהו
איכא בנייהו לחייבו בארבעה דברים דמאן
דאית ליה משום חציו לחייבו ליה
בארבעה דברים ולמאן דלית ליה משום
חציו לא מחייבו ליה בארבעה דברים:

ואיכא בנייהו לכל היכא דמסיב על
מעשה שורו [תרי דברים] לה: דלמי"ג
הולכא כרבי יוסף: [בב:] כי תצא אש. מעמלה משמע:
הבבער. תלה הכתוב ההבערה
בעמלו: אש משום חציו. כלילי
צדיו הבעירו דלמאן.
ואי קשיא לך א"כ היכי שריק עם
משיכה להליק את הגזוז
הולקתה הולכת ועגמת בשנת
וכן מתחין את האור ומגמרת בשנת
הולכת ועגמת הולקתה בשנת
ולפי זה הכי הוא כאלו הבעירה
הוא בעמלו בשנת וכל שכן הוא
דלילי הכא לא נתכוון להבעיר
גזש של חציו כלל והוא עיקר
ועמל זה הוא שדלקת ותלך בשנת
וכן על זה מן [שם טו:] משלשין
את הפסקה לתור עם משיכה
ומתחין את האור במדורת בית
המוקד ומעשית לתור בכל יום
ובדלמאן. כי נעשין במתלה שפיר
לא קשיא לך שרי חייבו משום
חציו מוקד הן כשעשה שפיר
הן מתחם דין כמותה שעה
נעשה הכל ולא חשבינן ליה מעשה
דמאן ולבנה דלי שפיר ליה
הוא לן למפסיה דלמאן הוא שאין צדו להחריבו וה"ו אילו
מה קודם שהפיק להליק הגזש והי משתלם חוק מאחריות
בכספי דדייה דהא קרי כאן כי תלה אש שלם ויחלי
מחייב היי מת ומת לאו בר חיובא הוא אלא לאו ש"מ דלאו
מתן דלדליק השתא בדין חשבינן ליה אלא כמאן דלדליק
מעיקרא משעת פשיעה חשבינן ליה וכן הדין לענין שנת דכי
אחיל מערב שנת אחיל דלמאן דלמאן בדין כההוא ערנה
לית ביה חיוב חשיב:

רבי

אמר רבא קרא ומתניא מסייע ליה
לרבי יוחנן קרא [דכתבי] [שמות בב, ה]
כי תצא אש [ומצאה קוצים] תצא
שמע מינה אש משום חציו מתניא
[דרחנא] פתח הכתוב [בב:] בנוקי ממוט
וסיים בנוקי גופו לומר לך אש משום
חציו אי הכי טמון באש [דרפמר רחמנא]
הכי משכחת לה [וכי] אלא מאן דאית
ליה משום חציו אית ליה [משום ממוט]
בגון שדהו לו לגרור ולא גרר דרתם
לענין גלוי שרורו הוא דלא מפה ליה באפיה
ובי מאחר דמאן דאית ליה משום חציו
אית ליה נמי משום ממוט מאי בנייהו
איכא בנייהו לחייבו בארבעה דברים דמאן
דאית ליה משום חציו לחייבו ליה
בארבעה דברים ולמאן דלית ליה משום
חציו לא מחייבו ליה בארבעה דברים:

וכי באחר ובר מי בנייהו. דלמי"ג דבנתלת שאינה שלי" איכא
עובא דלמי"ג משום מלוו ממוט פטור
דהא לאו ממוט הוא מ"מ בעיקר פלוגמיהו דהוא בנתלת שלי"
דמפליגי נכחו דמשמע ממוט מאי בנייהו דכשלתא כדאיהו
קלא דעמיה מעיקרא דמאן דמסיב משום חציו לא מחייב
משום ממוט איכא בנייהו היכא דכלו חציו דמסיב משום
ממוט ולא מחייב משום חציו אלא השתא דלמדת דלף כי לא
מחייב משום חציו מחייב נמי משום ממוט א"כ כיון דכין כי לא
וכן כי מייב מטעם ממוט והוא ממוט דנתלת שלי" מיה ליה
מייב נמי משום חציו אי לא. ולמי"ג דנפקא לן מייבה דממוט
דלמי"ג משום חציו מייב אטמון דמלך דלשונה ולמי"ג משום
ממוט רחמנא שפיריה עמוטן דלדידה און מילוק בין משום
דלשונה לשניה ודמשמע מהי"ו דפירשו מ"מ עיקר
פלוגמיהו מעיקרא לאו אטמון היה מדלמאן דקשיא ליה
[ג'למי"ג] עמוטן [ג'י"ג] וילוי נמלקו עליו מחמתה מאי
קשיא ליה אלא פלוגמיהו מעיקרא לאו ככרי הוא ולפיכך בעי
מאי בנייהו:

ובי באחר ובר מי בנייהו. דלמי"ג דבנתלת שאינה שלי" איכא
עובא דלמי"ג משום מלוו ממוט פטור
דהא לאו ממוט הוא מ"מ בעיקר פלוגמיהו דהוא בנתלת שלי"
דמפליגי נכחו דמשמע ממוט מאי בנייהו דכשלתא כדאיהו
קלא דעמיה מעיקרא דמאן דמסיב משום חציו לא מחייב
משום ממוט איכא בנייהו היכא דכלו חציו דמסיב משום
ממוט ולא מחייב משום חציו אלא השתא דלמדת דלף כי לא
מחייב משום חציו מחייב נמי משום ממוט א"כ כיון דכין כי לא
וכן כי מייב מטעם ממוט והוא ממוט דנתלת שלי" מיה ליה
מייב נמי משום חציו אי לא. ולמי"ג דנפקא לן מייבה דממוט
דלמי"ג משום חציו מייב אטמון דמלך דלשונה ולמי"ג משום
ממוט רחמנא שפיריה עמוטן דלדידה און מילוק בין משום
דלשונה לשניה ודמשמע מהי"ו דפירשו מ"מ עיקר
פלוגמיהו מעיקרא לאו אטמון היה מדלמאן דקשיא ליה
[ג'למי"ג] עמוטן [ג'י"ג] וילוי נמלקו עליו מחמתה מאי
קשיא ליה אלא פלוגמיהו מעיקרא לאו ככרי הוא ולפיכך בעי
מאי בנייהו:

גבוי

אמר רבא קרא ומתניא מסייע ליה
לרבי יוחנן קרא [דכתבי] [שמות בב, ה]
כי תצא אש [ומצאה קוצים] תצא
שמע מינה אש משום חציו מתניא
[דרחנא] פתח הכתוב [בב:] בנוקי ממוט
וסיים בנוקי גופו לומר לך אש משום
חציו אי הכי טמון באש [דרפמר רחמנא]
הכי משכחת לה [וכי] אלא מאן דאית
ליה משום חציו אית ליה [משום ממוט]
בגון שדהו לו לגרור ולא גרר דרתם
לענין גלוי שרורו הוא דלא מפה ליה באפיה
ובי מאחר דמאן דאית ליה משום חציו
אית ליה נמי משום ממוט מאי בנייהו
איכא בנייהו לחייבו בארבעה דברים דמאן
דאית ליה משום חציו לחייבו ליה
בארבעה דברים ולמאן דלית ליה משום
חציו לא מחייבו ליה בארבעה דברים:

אמר רבא קרא ומתניא מסייע ליה
לרבי יוחנן קרא [דכתבי] [שמות בב, ה]
כי תצא אש [ומצאה קוצים] תצא
שמע מינה אש משום חציו מתניא
[דרחנא] פתח הכתוב [בב:] בנוקי ממוט
וסיים בנוקי גופו לומר לך אש משום
חציו אי הכי טמון באש [דרפמר רחמנא]
הכי משכחת לה [וכי] אלא מאן דאית
ליה משום חציו אית ליה [משום ממוט]
בגון שדהו לו לגרור ולא גרר דרתם
לענין גלוי שרורו הוא דלא מפה ליה באפיה
ובי מאחר דמאן דאית ליה משום חציו
אית ליה נמי משום ממוט מאי בנייהו
איכא בנייהו לחייבו בארבעה דברים דמאן
דאית ליה משום חציו לחייבו ליה
בארבעה דברים ולמאן דלית ליה משום
חציו לא מחייבו ליה בארבעה דברים:

אמר רבא קרא ומתניא מסייע ליה
לרבי יוחנן קרא [דכתבי] [שמות בב, ה]
כי תצא אש [ומצאה קוצים] תצא
שמע מינה אש משום חציו מתניא
[דרחנא] פתח הכתוב [בב:] בנוקי ממוט
וסיים בנוקי גופו לומר לך אש משום
חציו אי הכי טמון באש [דרפמר רחמנא]
הכי משכחת לה [וכי] אלא מאן דאית
ליה משום חציו אית ליה [משום ממוט]
בגון שדהו לו לגרור ולא גרר דרתם
לענין גלוי שרורו הוא דלא מפה ליה באפיה
ובי מאחר דמאן דאית ליה משום חציו
אית ליה נמי משום ממוט מאי בנייהו
איכא בנייהו לחייבו בארבעה דברים דמאן
דאית ליה משום חציו לחייבו ליה
בארבעה דברים ולמאן דלית ליה משום
חציו לא מחייבו ליה בארבעה דברים:

אמר רבא קרא ומתניא מסייע ליה
לרבי יוחנן קרא [דכתבי] [שמות בב, ה]
כי תצא אש [ומצאה קוצים] תצא
שמע מינה אש משום חציו מתניא
[דרחנא] פתח הכתוב [בב:] בנוקי ממוט
וסיים בנוקי גופו לומר לך אש משום
חציו אי הכי טמון באש [דרפמר רחמנא]
הכי משכחת לה [וכי] אלא מאן דאית
ליה משום חציו אית ליה [משום ממוט]
בגון שדהו לו לגרור ולא גרר דרתם
לענין גלוי שרורו הוא דלא מפה ליה באפיה
ובי מאחר דמאן דאית ליה משום חציו
אית ליה נמי משום ממוט מאי בנייהו
איכא בנייהו לחייבו בארבעה דברים דמאן
דאית ליה משום חציו לחייבו ליה
בארבעה דברים ולמאן דלית ליה משום
חציו לא מחייבו ליה בארבעה דברים:

משנה שבת עג. (2)

כלל גדול

פרק שביעי

שבת

עג.

עין משפט

כח א"י פ"ד מ"ג ט"ז
פ"ד מ"ג ט"ז
פ"ד מ"ג ט"ז

רבינו הגאון

דאמר פוסק פ"ד מ"ג ט"ז
פ"ד מ"ג ט"ז
פ"ד מ"ג ט"ז
פ"ד מ"ג ט"ז

אלא לאו רישא בערכם וסיפא בשאר משת. תימה לרי דלקחא...
אלא לאו רישא בערכם וסיפא בשאר משת. תימה לרי דלקחא
אלא לאו רישא בערכם וסיפא בשאר משת. תימה לרי דלקחא

הערה
הערה
הערה

דסבור שזמן הוא ולכלו. והיה סגור דסבור שזמן הוא ולא נחסין...
דסבור שזמן הוא ולכלו. והיה סגור דסבור שזמן הוא ולא נחסין

אלא לאו רישא בערכם וסיפא בשאר משת...
אלא לאו רישא בערכם וסיפא בשאר משת...
אלא לאו רישא בערכם וסיפא בשאר משת...

הערה
הערה
הערה

העושה

על מנת לקדוש...
על מנת לקדוש...
על מנת לקדוש...

הקושיו

דאמר רבי...
דאמר רבי...
דאמר רבי...

הערה
הערה
הערה

mounting the warp

אלא לאו רישא בערכם וסיפא בשאר משת...
אלא לאו רישא בערכם וסיפא בשאר משת...

הערה
הערה
הערה

(3) RAMBAM, SHABBAT 7:1

מלאכות שחייבין עליהן סקילה וכתת במזיד או קרבן חטאת בשגגה. מהן אבות ומהן תולדות. ומנין כל אבות מלאכות ארבעים חסר אחת. ואלו הן. החרישה. והזריעה. והקצירה. והעימור. והדישה. והזריה. והברירה. והטחינה. וההרקדה. והלישה. והאפיה. והגזיזה. והלבון. והנפוץ. והצביעה. והטויה. ועשיית הנירין. והנסכת המסכה. והאריגה. והבציעה. והקשירה. וההתרה. והתפירה. והקריעה. והבנין. והסתירה. והכאה בפטיש. והצידה. והשחיטה. וההפשטה. וההעבדה. ומחיקת העור. וחתוכו. והכתיבה. והמחיקה. והשרטוט. וההבערה. והכיבוי. וההוצאה מרשות לרשות

(4) אתוון דאורייתא

כר"י זו יצואר מהו איקור חפלא ומהו איקור גזרא :

האחרונים ז"ל נספריהם האריכו בחידוש סגרא דכל איקורים זמניים כאיקור עשייה עלאכה נסנחוח וי"ט וכדומה אך איקורי גזרא סן וסמעשה בעלמוחה מותרת ודייקו לה מירושלמי שנח פרק האורג דמחלק בין מלה גזולה דאין יולא זה ידי חוצחו לקורע נסנח דילא ידי קריעה וקאמר תמן (נמלה גזולה) הוא גופה עזירה צרס הכא (נקורע נסנח) איהו הוא דקעצר עכ"ל ולעכר"י דהס"ס דידן חולק על סכלל הזה דנצ"ס נרכוח דכ"ג ע"א איחא דנר שהדליקו עכו"ס נסנח אקור לנרך עליו צמולאי נסנח מפני שלא נסנח מעללכח עזירה יעו"ס והסנחא אי כימא דהמעשה בעלמוחה מותרת נמללכח נסנח ורק שהארס הוא העוצר אי"כ אס העכו"ס שאינו מלווה על הסנח עשה מללכח נסנח סוז הוי היחר לגמרי אכל לך הן מפלח המעשה בעלמוחה והן מפלח העושה וא"כ עדוע חשיב מללכח עזירה ועל כרחך דהמעשה בעלמוחה הוי איקור נמללכח נסנח וע"כ עכו"ס שהדליק נר נסנח נהי שאין העכו"ס עוצר עכ"ל שהדלקה בעלמוחה הוי מעשה אקורה ומחוענח וספיר חשיבא מללכח עזירה וע"ע נחוי"ט נסנח פ"ז מ"צ ד"ה הזורע שכי ח"ל קלח תימא דאליסנח דאצוח עללכוח ה"ל למיחני זריעה וכן כולס נלסון סס דנר ולא על סס העושה אוחס עכ"ל כוונחו להקשות אהא דחנן צמחני" סס אצוח מללכוח ארצניים חקר אחת סזורע והחורש וכו' דלפי הלסון אצוח מללכוח ה"ל למיחני הזריעס והחרישה וכן כולס נלסון סס דנר ולא ה"ל למיחני הזורע והחורש וכו' ואולס אס כאמר כדעת פאחרונים ה"ל דמללכח נסנח הוי רק איקור גזרא א"כ י"ל דהנכח הסומיענו זה צאמח דסזריעה והחרישה וכן כל העללכוח בעלמוחס אינס אקורים רק שארס הזורע

שו"ת יחל ישראל (5)

לומר לישראל חברו לעשות לו מלאכה, והוסיף הרמ"א, ומותר להנות מאותה מלאכה בשבת, וכ"ש במצו"ש. והביא הט"ו (סק"ג) את הר"ן החולק על הרשב"א בדין זה והאר"ן בבירור סברת הרשב"א, ויסוד דבריו הוא שגם דין אמירה אין כאן, דאסרו אמירה כאשר כל ישראל אסורים באותה מלאכה, ואסרו לומר לנכרי לעשות את אותה מלאכה. אבל כאשר המעשה אינו אסור לכל ישראל אלא רק לאחד, אין איסור לומר לנכרי וגם לא לישראל ששותרת לו המלאכה, (ועיי"ש במפורשי השר"ע).

מהליכר (סי' ו) האריך ביסוד חילוק השבת, וגבי חמץ כתב שזהו איסור על האדם ולכן מותר, (וכן יעו"ן בשו"ת אר"צ סי' פג, ובשו"ת חסד-לאברהם קמ"א סי' לה ועוד). והוצא מברכות הוא שכאשר האיסור הוא איסור גבאי, תולכים אחר האדם ואם הוא נמצא במקום שהוא יכול עדיין למכור חמץ, מותר לו למכור. ובשו"ת לבושי-מרכי (תנינא אורח סי' פ"ה) דן גבי שבת בהמתו אי אולנין בתר האדם או בתר הבהמה (ועיי' במנחת-שבת סי' ע"ה ס"ק א, ובשו"ת ויצמד יוסף סי' פ. ועיי' בשרי-חמץ מערכת חמץ ופנה סי' ה אות ה, ובפסקי-תשובה סי' תב, ובשו"ת הרי"ף לבעל כ"א-ש"ח סי' נא, ובשו"ת מנחת-יעקב ח"ז סי' כה, ובשו"ת חלקת-יעקב ח"ג סי' כו). ועיי' בשו"ת אר"צ סי' (סי' מד) שדן בשאלה מה הדין בשני בני אדם שעומדים בשני צידי קו התאריך, האם יכול אחד לומר לחברו שנמצא במקום שאינו שבת שיעשה מלאכה, למרות שאצל האומר הוא כבר שבת. ועיי' בספר מתורת-שלי-ראשונים על מסכת גיטין (כ"ה, ס"ד) שדן לענין הקרבת קרבנו של אדם שנמצא כמרינת היס ואצלו שבת, אך אפשר להקריב במקום ביום חול, וכתב לזון מהמכילתא שהבאנו לעיל, עיי"ש.

ובתפארת ישראל (סוף פ"א מברכות) האריך בספק של השעות הנפרדות גבי זמן ציצית חמץ תפילין, וכן גבי שבת, וכתב, וברדאי שורת הדין גותן דכל אדם יודן לפי מקומו ושעתו, וראייתו, מדאמרין (שבת ק"ב.) אי יוסי יהא חלקי ממכניסי שבת בטבריא וממוציאי שבת בציפורי, אלמא רק מידת חסידות היא כך אבל לפי שורת הדין יודן כל אדם לפי מקומו ושעתו, אף שלפ"ז בשעה שעושים קידוש של שבת בערבית טבריא, עדיין אופין ומבשלין בציפורי, וה"ה במצו"ש איפכא. ואף שאין כל ישראל שומרים שבת יחד בשעה אחת, מ"מ כך קידשו הקב"ה במצותיו וציונו לשמור כ"א שבת בשבתו לפי מקומו ושעתו, ועיי"ש שמאר"ך לענין הקוטב הצפוני שאין לילה במשך חצי שנה.

והנה, אף שנחלקו האחרונים בגידון עשיית פעולה בשבת שתוצאותיה הן כמוצאי שבת, כגון זורע בשבת והשריש למחרת השבת. (עיי' ב"ש ש"ב דף ע"ג, ובשו"ת חלקת-יעקב סי' י, ובספר אנלי-טל ר"ש מלאכה זורע בהגיה, ובשו"ת אבירנו אורח סי' סח-טט, וראה בשו"ת הרצ"ב שכאר את המחלוקת כסוכ טעם דעת כ"א מארח סי' קכ"ו ק"ט.) מ"מ לא דמי לגידון רידן, דהתם הפעולה או תוצאתה הן בזמן איסור, אך אנו דנים גבי פעולה בזמן היתר שתוצאתה היא במקום איסור. **ובגידון** זה יש לציין עוד שאלה, עפ"י חידושי החת"ס בשבת (י"א), שדן גבי איסור שבתת כלים אם ישראל עושה מלאכה בהם, ועיי"ש שהביא מהירושלמי יסוד זה, וא"כ אין היתר להשתמש בכלי של ישראל שאצלו כבר שבת. אך אפשר לדחות הדיוק דוקא אם אצל ישראל זה הוא גם שבת.

***

העולה מברבים אלו הוא, שלדעת השר"ע מותר לעשות מלאכה במקום היתר אף שתוצאת המלאכה תהא במקום איסור. ומעתה, לכאורה פעולת הפקסמיליה היא פעולה של גרמא, שהיא כהפעלת המכשיר, המפעיל אינו עושה שום מעשה בפועל, אלא מכח החשמל שהוא נתון בעת ההדלקה מתחילה המכונה לפעול ולהעביר אור הקורא את הכתב שלו ומעביר את הכתב למקום השני, ולהיפך. יוצא איפוא שיש כאן שושרת פעולות שאינה ישירה, ולאחר ההפעלה המכשיר כבר אינו זקוק לו, אלא הוא ממשיך לפעול גם ללא פעולת האדם. וממילא אין כאן כתיבה גמורה אלא רק גרמא של כחול. ועל כן נראה שאין לחוש למה שכתב בספר הזכרון לאחת-סופר דברי המהר"ש"ם (כרעת-תורה אורח סי' ש"ב בשם מעשה-דיוקן פרשת "מטות", וראה שם כמה שהביא מספר נחלת-בנימין צנח"ק) שאסור לשאול באורים ותומים בשבת משום כותב, והאחרונים דברו גם כזה, ואכ"מ.

ע"כ נראה שמותר לאדם להשאיר את המכשיר לזמן מערב שבת, ואף שיוזע שיקבל איגרת בשבת אין זה מכח מעשיו אלא רק כח כוחו ואין כוח איסור. וכן מותר לשלוח איגרת ממקום בו עוד לא נכנסה השבת למקום בו כבר נכנסה השבת, ואף אם קיים חשש שיהיו ישלח לו איגרת ממקום בו נכנסה כבר השבת, אין לחשוש שמא יעבור על איסור "לפני עור" לא תיתן מכשול", ולא שמא הוא מסייע כדאי עוברי עבירה, שהרי בעצם הדלקת המכשיר אין אנו נותנים לאדם איסור כדדיים, שהרי ייתכן שהוא לא ישלח שום איגרת. וראה בשו"ת הרצ"ב (אורח סי' קכ"ה) שהביא מדברי החת"ס שדן איסור "לפני עור" במסופק אם יעבור, ועיי' בשו"ת שבט-הלוי (ח"ה סי' כ"ה), ובשו"ת יביע-אומר (ח"כ סי' טו אות ד א"ל). **ולענין** קריאת הכתב שתקבל בפקסמיליה, עיי' דין זה מפורש בשר"ע (אורח סי' ש"ט סי' ג"ח) שאסור לקרוא כשיטרי הדיוטות, והיינו שיטרי חוב ותשובות ואיגרות של שאלת שלום. אלא שהתיר המחב לקרוא אם אינו יודע מה כתוב באיגרת, ודוקא כשיכול להיות בו ענין הנוגע לפיקוח נפש, וגם או יש לקרוא בעינו בלבד, ולא בפיו. אך בגידון דין מסתמא כתוב בה דברי מסת, ולכן יש לאסור מצד הדין של "ממצוא חפצך".

ובאשר נשלחה האיגרת ממקום שבו נכנסה השבת, נראה שישנו טעם נוסף לאיסור קריאה והיינו משום איסור הגאה ממעשה שבת, שפסק הרמ"א (רי"ש סי' ש"ח) דאיסור הגאה ממעשה שבת שייך בכל המלאכות. ויש להוסיף, שהגניר עצמו יהא מוקצה ואסור יהיה להרימו ולטלטלו (כגון שהאיגרת אוחז המכשיר פלט הרבה ייח), מפני שבין השמשו היה הגניר חלק וראוי לכתיבה, ואסור לטלטלו משום שהוא מוקצה מחמת חסרון כיס (כמבו במג"א סי' ש"ח סק"י, ובמש"כ שם סק"ג וראה שם הרב שם ש"ז שדן לאסור מצד שאין עליו תורת כלל, והדברים צ"ע, ואכ"מ).